

Beslisnota voor de raad

Datum 26 april 2021

Openbaar

Onderwerp Aanvullend compensatiepakket corona (maartbrief)
Versienummer 3

Portefeuillehouder D.S. de Jong
Informant Jan van Dijk
Afdeling Concernstaf
Telefoon (038) 498 2664
Email J.van.Dijk@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel Diverse
Begroting wijzigen Ja
Dekking ten laste van Gemeentefondsuitkering

Bijlagen

1. Aanvullende brief gemeentefonds maart 2021

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De via het Gemeentefonds ontvangen aanvullende compensatie vanwege corona van € 2.149.000 voor € 251.000 toe te voegen aan het budget voor opvang van dak- en thuislozen en het restantbedrag van € 1.898.000 toe te voegen aan het coronabudget.

Datum 26 april 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Eind maart heeft het Rijk het 4^e pakket aan compensatiemaatregelen vanwege corona via het gemeentefonds gepubliceerd. De eerste drie pakketten zijn in de septembercirculaire en decembercirculaire van 2020 bekendgemaakt. Hierover hebben wij u via afzonderlijke beslisnota's geïnformeerd.

In de decembercirculaire is aangegeven dat bepaalde compensatieposten via verwerking in een circulaire op een later moment zal plaatsvinden. Daarnaast heeft het kabinet in het eerste kwartaal van 2021 aanvullende maatregelen genomen ter compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis. In het 4^e compensatiepakket wordt compensatie gegeven voor de aangekondigde maatregelen, zoals uitvoering van de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK), perspectief op jeugd en jongeren, kwetsbare groepen en afvalinzameling.

In de meicirculaire van 2021 of op een later moment wordt mogelijk aanvullende compensatie verkregen voor de in 2020 geleden inkomstenderving (zoals parkeren en toeristenbelasting), de verrekening vindt plaats op basis van de jaarrekeningcijfers 2020. Verder zijn/gaan het kabinet en VNG in gesprek over compensatie voor meerkosten en gedeelde inkomsten over het eerste halfjaar van 2021. Uitgangspunt blijft dat sprake is van een reële compensatie.

Naast de compensatie via het gemeentefonds worden er ook vergoedingen verstrekt die via een specifieke uitkering lopen, waarvoor specifieke verantwoordingsregels zijn opgesteld, te weten:

- Zwembaden en ijsbanen: deze regeling wordt in nauw overleg met de sector uitgewerkt.
- Verlenging steun aan sportverenigingen voor de periode 1 oktober tot en met 31 december 2020.
- Toezicht en handhaving: om toezicht- en handhavingsorganisaties te ondersteunen worden middelen beschikbaar gesteld voor tijdelijke coronabanen bij gemeenten.
- De Tijdelijk overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo): de invoering van de vermogenstoets in de Tozo is uitgesteld tot 1 april 2021.

Op sommige terreinen zijn al specifieke afspraken voor 2021 gemaakt. Voor de extra kosten van GGD- en veiligheidsregio's is voor geheel 2021 volledige compensatie afgesproken op basis van declaratie en werkelijke uitgaven.

In deze beslisnota leggen wij u een bestedingsvoorstel voor over de inzet van de ontvangen compensatiegelden via het 4^e compensatiepakket. De gemeente Zwolle heeft € 2.149.000 ontvangen, waarvan € 251.000 als centrumgemeente voor de opvang van dak- en thuislozen.

Beoogd effect

Besluiten te nemen over de inzet van de ontvangen gelden c.q. het parkeren van de gelden in afwachting van nadere voorstellen over de uitvoering van de beoogde compensatiemaatregelen.

Argumenten

1.1 Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere

Datum 26 april 2021

regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK. De TONK kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Het beschikbare budget voor de TONK is verhoogd naar een bedrag van € 260 miljoen voor het eerste half jaar van 2021. Voor het eerste kwartaal van 2021 komt € 65 miljoen beschikbaar via de Algemene uitkering van het gemeentefonds volgens de eerder afgesproken verdeelsleutel. In de tweede tranche wordt het resterende budget van € 195 miljoen over gemeenten verdeeld. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche wordt gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling. Zwolle ontvangt over het eerste kwartaal van 2021 € 602.000. Tot nu toe is het beroep op de TONK regeling zeer beperkt (dit wordt ook landelijk waargenomen). Mogelijk zijn de gestelde landelijke voorwaarden aan de regeling daar de reden van. In afwachting van nadere gemeentelijke informatie over de uitkerings- en uitvoeringskosten wordt voorgesteld de middelen toe te voegen aan het coronabudget.¹

1.2 *Extra begeleiding kwetsbare groepen*

De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd in bijvoorbeeld:

- Extra in te zetten op het organiseren van alternatieve dagbesteding om structuur te creëren in de dag.
- Het bieden van passend vervoer en extra locaties voor alternatieve en verspreide vormen van dagbesteding die voldoen aan de RIVM-richtlijnen, die nog niet zijn gefinancierd via de meerkostenregeling voor Wmo en Jeugd.
- Extra ambulante begeleiding om proactief mentale en sociale problemen op te sporen (extra huisbezoeken).
- Extra (begrijpelijke) informatievoorziening over wat kan en mag en veilig is.

Er wordt voor 2021 een bedrag van € 37 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de extra begeleiding van kwetsbare groepen.

Zwolle ontvangt in 2021 € 271.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.3 *Bestrijden eenzaamheid ouderen*

Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer de volgende acties:

¹ Bij de behandeling van de begroting 2021 is een coronabudget beschikbaar gesteld van € 2,5 miljoen. Door ondersteuning aan noodlijdende sectoren en handhaving van de coronamaatregelen is het budget inmiddels gehalveerd.

Datum 26 april 2021

- Extra contact met ouderen: huisbezoeken, digitaal en belcontact. Hierdoor ontstaat tevens meer zicht op hoe het werkelijk met ouderen gaat.
- Extra helpende handen: boodschappen, hulpvragen doorzetten, helpen contact met anderen te maken.
- Inzet op verbinding tussen mensen: creëren van meer mogelijkheden elkaar coronaproof te ontmoeten, mensen aan elkaar koppelen om samen activiteiten te organiseren.
- Extra inzet op zingeving: alternatieve dagbesteding helpen organiseren, deelname culturele activiteiten.

Aan de algemene uitkering wordt € 36,5 miljoen toegevoegd voor het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen.

Zwolle ontvangt in 2021 € 216.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.4 Afvalverwerking

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. In overleg met de VNG is besloten de kosten ad € 32 miljoen voor 2020 te vergoeden.

Zwolle ontvangt € 206.000. Dit bedrag voegen wij toe aan het coronabudget. Bij de begrotingsbehandeling 2021 is de afvalexploitatie al gecompenseerd voor het verwachte nadeel over 2020.

1.5 Perspectief Jeugd en jongeren

Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Gemeenten ontvangen extra middelen t.b.v. de inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken. Een bedrag van € 40 miljoen wordt aan de algemene uitkering toegevoegd: € 21 miljoen voor 2020 en € 19 miljoen voor 2021.

Zwolle ontvangt € 160.000 over het jaar 2020 en € 150.000 voor het jaar 2021. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.6 Jongerenwerk jeugd

Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld. Er is voor de extra inzet op jongerenwerk een bedrag van € 14 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Zwolle ontvangt in 2021 € 105.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.7 Mentale ondersteuning jeugd

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021 (Tweede

Datum 26 april 2021

Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)10 zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun. Om dit te kunnen realiseren is een bedrag van € 11,5 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd

Zwolle ontvangt in 2021 € 89.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.8 Activiteiten en ontmoetingen jeugd

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zetten we met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten. Er is een bedrag van € 8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Zwolle ontvangt in 2021 € 62.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

1.9 Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen

Gemeenten zien als gevolg van de coronacrisis een toename in het aantal dakloze mensen. Er wordt € 10 miljoen toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met het doel deze mensen zo snel mogelijk van een woonplek (met begeleiding te voorzien).

Zwolle ontvangt als centrumgemeente voor maatschappelijke opvang € 251.000 in 2021 en voegen wij toe aan het budget voor dak- en thuislozen. De aanwending van de middelen zal in bestuurlijke afstemming met de deelnemende gemeenten plaatsvinden.

1.10 Vergoeden eigen bijdrage van ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen: peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE)

Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de gemeentelijke regelingen rondom kinderopvang (Sociaal medische indicatie, Voorschoolse Educatie en het peuteraanbod). Voor de periode van 16 december tot 8 februari wordt de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters in verband hiermee met € 5,1 miljoen opgehoogd. Met deze ophoging kunnen gemeenten de eigen bijdrage van de ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen vergoeden voor de tweede periode van sluiting.

Zwolle ontvangt in 2021 € 37.000. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan het coronabudget in afwachting van nadere voorstellen over hoe uitvoering te geven aan deze maatregel.

Risico's

Aan de ontvangen compensatiegelden zitten geen risico's. De gelden zijn via het gemeentefonds ontvangen en kunnen vrijelijk door de gemeente worden ingezet.

Datum 26 april 2021

Financiën

Zwolle ontvangt via het 4^e compensatiepakket vanwege corona € 2.149.000. Hiervan wordt € 251.000 toegevoegd aan het budget voor maatschappelijke opvang, het restantbedrag van € 1.898.000 voegen wij toe aan het coronabudget.

Totaaloverzicht compensatie maartbrief 2021

(bedragen x € 1)		2020	2021
Algemene uitkering			
1.	TONK		602.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
2.	Extra begeleiding kwetsbare groepen		271.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
3.	Bestrijding eenzaamheid ouderen		216.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
4.	Afvalverwerking		206.000 Toevoegen aan coronabudget
5.	Perspectief en jongeren	160.000	150.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
6.	Jongerenwerk		105.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
7.	Mentale ondersteuning jeugd		89.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
8.	Activiteiten en ontmoetingen jeugd		62.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
Decentralisatie uitkering			
9.	Extra begeleiding dak- en thuislozen		251.000 Toevoegen aan budget dak- en thuislozen
10.	Voorschoolse voorziening peuters		37.000 Naar coronabudget i.a.v. voorstel
Totaal		160.000	1.989.000

Communicatie

De communicatie over de diverse maatregelen verloopt via afzonderlijke kanalen gericht op de doelgroepen die er voor in aanmerking kunnen komen.

Vervolg

Op basis van concrete voorstellen kan een beroep worden gedaan op de beschikbare middelen in het coronabudget. In een voorstel moet worden aangegeven of er thans al activiteiten worden ondernomen om de beoogde doelgroep te bereiken en of er een relatie ligt met onderwerpen die bij de begroting 2022 aan de orde komen.

Openbaarheid

Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Datum 26 april 2021

Bijlage: Begrotingswijziging 2021 naar aanleiding van het 4^e compensatiepakket vanwege corona.

Doel		Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
10.1.1		We hebben een solide financieel beleid		
	1.	Algemene uitkering Gemeentefonds		1.861.000
	2.	Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang		251.000
	3.	Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters		37.000
	4.	Coronabudget (onderdeel van reserve incidentele bestedingen)	1.898.000	
3.3.1		We bieden (tijdelijk) onderdak en begeleiding voor personen die feitelijk of residentieel dakloos zijn geraakt		
	1.	Maatschappelijke opvang / dak en thuislozen	251.000	
Totaal			2.149.000	2.149.000